

The Relationship between Group Discussion Teaching Method and Social Ethics: The Mediating Role of Adjustment and Academic Enthusiasm (Case Study: Male High School Students in Nasiriyah)

Safa Mahdi¹, H. Galavandi Ph.D.^{2*}

1. Ph.D. Student in Educational Management, Department of Educational Sciences, Urmia University, Urmia, Iran.

2. Department of Educational Sciences, Urmia University, Urmia, Iran.

Abstract

Background: The aim of the present study is to investigate the relationship between group discussion teaching method and social ethics: the mediating role of adjustment and academic enthusiasm (Case study: male high school students in Nasiriyah).

Method: The research was applied in terms of purpose and descriptive-correlational in terms of method and was conducted quantitatively. The statistical population was male high school students in Nasiriyah, of whom 162 were selected as a sample using cluster sampling. The instrument was a standard questionnaire and the structural equation technique with SmartPLS was used to analyze the data.

Results: The group discussion teaching method has an effect on academic enthusiasm with a coefficient of 17.004 at the 0.000 level. In addition, the group discussion teaching method has an effect on academic adjustment with a coefficient of 15.011 at the 0.00 level and social ethics with a coefficient of 2.44 at the 0.00 level. It was also found that academic enthusiasm and academic adjustment have an effect on social ethics with coefficients of 3.35 and 2.02, respectively, at the 0.00 level.

Conclusion: The results of the study showed that students with high adjustment skills usually participate more in group discussions, and this participation creates a significant improvement in their social ethics. In addition, the positive and supportive learning environment formed through the group discussion method increases academic enthusiasm, which in turn develops appropriate and ethical social relationships in students.

Keywords: Group discussion, Academic enthusiasm, Academic adjustment, Social ethics.

***Corresponding Author:** H. Galavandi Ph.D., Department of Educational Sciences, Urmia University, Urmia, Iran. Email: h.galavandi@urmia.ac.ir

How to cite: Safa Mahdi, Galavandi H. The relationship between group discussion teaching method and social ethics: the mediating role of adjustment and academic enthusiasm (case study: male high school students in nasiriyah). *Ethics in Science and Technology*. 2025,20(08): 133-140.

Copyright © 2025 Authors. Published by Iranian Association for Ethics in Science and Technology. This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International license. (<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>). Non-commercial uses of the work are permitted, provided the original work is properly cited

رابطه روش تدریس بحث گروهی با اخلاق اجتماعی:

نقش میانجی سازگاری و اشتیاق تحصیلی

(مورد مطالعه: دانش آموزان دبیرستانهای پسرانه شهر ناصریه)

صفا مهدی^۱، دکتر حسن قلاوندی^{۲*}

۱. دانشجوی دکتری مدیریت آموزشی، گروه علوم تربیتی، دانشگاه ارومیه، ارومیه، ایران.

۲. گروه علوم تربیتی، دانشگاه ارومیه، ارومیه، ایران.

(تاریخ دریافت مقاله: ۱۴۰۳/۰۹/۱۸، تاریخ پذیرش مقاله: ۱۴۰۳/۰۹/۲۰)

چکیده

زمینه: هدف پژوهش حاضر، بررسی رابطه روش تدریس بحث گروهی با اخلاق اجتماعی: نقش میانجی سازگاری و اشتیاق تحصیلی (مورد مطالعه: دانش آموزان دبیرستانهای پسرانه شهر ناصریه) است.

روش: تحقیق از نظر هدف کاربردی و از نظر روش توصیفی-همبستگی بود و به صورت کمی اجرا شد. جامعه آماری دانش آموزان دبیرستانهای پسرانه شهر ناصریه بود که با کمک روش نمونه‌گیری خوشه‌ای، ۱۶۲ نفر از آنها به عنوان نمونه انتخاب شدند. ابزار پرسشنامه استاندارد بود و جهت تحلیل داده‌ها از تکنیک معادلات ساختاری با کمک SmartPls بهره گرفته شد.

یافته‌ها: روش تدریس بحث گروهی بر اشتیاق تحصیلی با ضریب $17/004$ در سطح $0/000$ اثر دارد. در کنار آن روش تدریس بحث گروهی بر سازگاری تحصیلی با ضریب $15/011$ در سطح $0/00$ و اخلاق اجتماعی با ضریب $2/44$ در سطح $0/00$ اثر دارد. همچنین مشخص شد که اشتیاق تحصیلی و سازگاری تحصیلی بر اخلاق اجتماعی به ترتیب با ضرایب $3/35$ و $2/02$ در سطح $0/00$ اثر دارند.

نتیجه‌گیری: نتایج تحقیق نشان داد که دانش‌آموزان با مهارت‌های سازگاری بالا، معمولاً در بحث‌های گروهی مشارکت بیشتری دارند و این مشارکت بهبود چشمگیری در اخلاق اجتماعی آن‌ها ایجاد می‌کند. به علاوه، محیط یادگیری مثبت و حمایتی که از طریق روش بحث گروهی شکل می‌گیرد اشتیاق تحصیلی را افزایش می‌دهد که همین امر روابط اجتماعی مناسب و اخلاقی را در دانش‌آموز رشد می‌دهد.

کلیدواژه‌ها: بحث گروهی، اشتیاق تحصیلی، سازگاری تحصیلی، اخلاق اجتماعی.

سرآغاز

یکی از مزایای اصلی بحث گروهی، تقویت مهارت‌های ارتباطی است؛ زیرا دانش‌آموزان در این فضا می‌توانند نظرات خود را بیان کرده و به حرف‌های دیگران گوش دهند. این تعاملات به توسعه تفکر انتقادی و تحلیل منطقی کمک می‌کند (۲). علاوه بر این، بحث گروهی به یادگیرندگان این فرصت را می‌دهد که از تجربیات و دیدگاه‌های یکدیگر بهره‌مند شوند و به یادگیری هم‌پارانه دست یابند. این روش همچنین می‌تواند انگیزه و اشتیاق دانش‌آموزان را برای مشارکت در فرآیند یادگیری افزایش دهد، زیرا احساس می‌کنند نظراتشان ارزشمند است (۱). توسعه مهارت‌های حل مسئله نیز از دیگر مزایای این روش است.

روش تدریس^۱ بحث گروهی یکی از شیوه‌های آموزشی است که به دانش‌آموزان این امکان را می‌دهد تا در یک محیط مشارکتی^۲ و تعاملی^۳، به بررسی و تبادل نظر درباره موضوعات مختلف بپردازند. این روش بر پایه‌ی تعامل اجتماعی^۴ و یادگیری هم‌پارانه بنا شده و به دانش‌آموزان کمک می‌کند تا مهارت‌های ارتباطی^۵، تفکر انتقادی^۶ و توانایی حل مسئله^۷ را تقویت کنند (۱). بحث گروهی به عنوان یکی از روش‌های مؤثر تدریس، نقش بسزایی در فرآیند یادگیری ایفا می‌کند. این روش به دانش‌آموزان این امکان را می‌دهد که در یک محیط مشارکتی و تعاملی، به تبادل نظر درباره موضوعات مختلف بپردازند.

دانش آموزان به فعالیت‌های مدرسه و یادگیری^{۱۱} اشاره دارد که شامل عناصر رفتاری (مانند حضور در کلاس)، عاطفی (مانند احساسات مثبت) و شناختی (مانند استفاده از راهبردهای یادگیری پیشرفته) است (۸). سازگاری تحصیلی^{۱۲} نیز به توانایی دانش آموزان در انطباق با الزامات و چالش‌های محیط آموزشی^{۱۳} اشاره دارد. این مفهوم شامل مجموعه‌ای از مهارت‌ها، نگرش‌ها و رفتارهایی است که به دانش آموزان کمک می‌کند تا با موفقیت در فرآیند یادگیری خود پیشرفت کنند. سازگاری تحصیلی به معنای توانایی مدیریت فشارهای تحصیلی^{۱۴}، تعامل مثبت با همکلاسی‌ها و معلمان، و حفظ انگیزه در یادگیری است (۹). در مطالعه حاضر محققان سعی دارند به بررسی رابطه روش تدریس بحث گروهی با اخلاق اجتماعی: نقش میانجی سازگاری و اشتیاق تحصیلی (مورد مطالعه: دانش آموزان دبیرستانهای پسرانه شهر ناصریه) بپردازند.

روش

تحقیق از نظر هدف کاربردی و از نظر روش توصیفی - همبستگی بود و به صورت کمی اجرا شد. جامعه آماری دانش آموزان دبیرستانهای پسرانه شهر ناصریه بود که با کمک روش نمونه‌گیری خوشه‌ای، ۱۶۲ نفر از آنها به عنوان نمونه انتخاب شدند. ابزار پرسشنامه استاندارد بود. پرسشنامه‌های روش تدریس بحث گروهی (۱۰)، اشتیاق تحصیلی (۱۱) سازگاری تحصیلی (۱۲). و پرسشنامه توسعه اخلاق اجتماعی براساس آموزه‌های اسلامی (۴)، بهره گرفته شده است. در این پژوهش، برای بررسی پایایی ابزار از ضریب آلفای کرونباخ استفاده شد که به ترتیب ۰/۷۵، ۰/۶۸، ۰/۵۹، ۰/۶۱ برآورد شد که مورد قبول بود. جهت تحلیل داده‌ها از تکنیک معادلات ساختاری بهره گرفته شد و داده‌ها با استفاده از نرم‌افزارهای *SMARTPLS* نسخه ۲۶ تجزیه و تحلیل شده‌اند.

یافته‌ها

بررسی نرمال بودن متغیرهای پژوهش

برای اجرای روش‌های آماری و محاسبه آماره آزمون مناسب و استنتاج منطقی درباره فرضیه‌های پژوهش مهمترین عمل قبل از هر اقدامی، انتخاب روش آماری مناسب برای پژوهش است. برای این منظور آگاهی از توزیع داده‌ها از اولویت اساسی برخوردار است. برای همین منظور در این پژوهش از آزمون معتبر کولموگروف اسمیرنوف برای بررسی فرض نرمال بودن داده‌های پژوهش استفاده شده است در این آزمون با توجه به فرضیات زیر گام به بررسی نرمال بودن داده‌ها نهاده شده است:

H_0 : داده‌ها دارای توزیع نرمال هستند.

H_1 : داده‌ها دارای توزیع نرمال نیستند.

با توجه به جدول آزمون کولموگروف اسمیرنوف اگر سطح معناداری برای کلیه متغیرهای مستقل و وابسته بزرگتر از سطح خطای ۵ درصد باشد فرضیه H_0 تأیید و در نتیجه توزیع داده‌ها نرمال می‌باشد.

دانش آموزان در بحث‌های گروهی با چالش‌های مختلفی مواجه می‌شوند و به همکاری برای یافتن راه‌حل‌های مؤثر می‌پردازند. این کار به افزایش اعتماد به نفس آن‌ها کمک می‌کند و احساس تعلق به گروه را تقویت می‌نماید (۳). آنچه مطالعات بر آن تأکید دارند این است که حضور کودکان در مباحث گروهی می‌تواند تمرینی برای شیوه برقراری ارتباط و تعاملات در بستر اجتماعی باشد بدین معنا که فعالیت‌های گروهی می‌تواند اخلاق اجتماعی را در فرد شکل دهد.

اخلاق اجتماعی بازتاب نظام مند ابعاد اخلاقی ساختارها، نظام‌ها، مسائل و جوامع اجتماعی است. اخلاق اجتماعی^{۱۵} را می‌توان به عنوان شاخه‌ای از «اخلاق کاربردی»^{۱۶}، کاربرد استدلال اخلاقی^{۱۷} برای مشکلات اجتماعی در نظر گرفت.

اخلاق اجتماعی از مهم‌ترین موضوعاتی است که ارتباط آدمیان را با خود، با جامعه و تاریخ مطرح می‌سازد؛ زیرا جامعه می‌تواند یک تمدن را بسازد نه یک فرد، و اجتماع انسانی پیوسته تاریخ را ساخته و به جلو برده است. از آنجایی که در میان ادیان الهی، اسلام یک دین اجتماعی است و در آن آرمان‌ها و ایده‌های جمع‌گرا فراوان دیده می‌شود، «اخلاق اجتماعی» از مهمترین بخش‌های اخلاق اسلامی^{۱۸} است. انسان چون ضرورتاً نیازمند زندگی در اجتماع می‌باشد و به یاری دیگر انسان‌ها و یاری رساندن به دیگران وابسته است، آشنایی و رعایت مسائل اخلاق اجتماعی بسیار لازم به نظر می‌رسد. با توجه به آیات و روایات و تأملی کوتاه در زندگی اطراف خود، به خوبی ملاحظه می‌کنیم که بسیاری از صفات ناپسند و گناهان از همین اجتماع و ارتباط برمی‌خیزد و بسیاری از صفات نیکو و ثواب‌ها و فضیلت‌ها نیز از همین بخش است (۴ و ۵).

اشتیاق به حضور در فعالیت‌های اجتماعی و توان سازگاری می‌تواند منجر به افزایش انگیزه فرد برای اخلاقی رفتار کردن در محیط اجتماعی شود. بنابراین آنطور که مطرح شد حضور در بحث‌های گروهی با ایجاد اشتیاق و سازگاری در دانش آموزان می‌تواند اخلاق اجتماعی را گسترش دهد.

اشتیاق به طور کلی به حالت درگیری فعال، مثبت و هدفمند فرد با یک موضوع یا فعالیت اشاره دارد. این مفهوم در زمینه‌های مختلفی از جمله آموزش، کار، رسانه‌ها و حتی زندگی شخصی کاربرد دارد. در حوزه آموزش، اشتیاق تحصیلی به میزان مشارکت، علاقه و تلاش دانش آموزان در فرآیند یادگیری اشاره می‌کند. این مفهوم دارای سه بعد اصلی است: شامل رفتارهایی مانند حضور منظم در کلاس، مشارکت در فعالیت‌های آموزشی و انجام تکالیف درسی و نشان‌دهنده تلاش و پشتکار دانش آموزان در امور تحصیلی است (۶). اشتیاق تحصیلی^{۱۹} به "حالت مطلوب، مثبت و پایدار روحی-شناختی مرتبط با انجام وظایف تحصیلی" اشاره دارد که شامل سه بعد اصلی است: انرژی (حس برانگیختگی)، تعهد (مشارکت و درگیری) و جذب (حس غرق شدن در کارها) است (۷). اشتیاق تحصیلی به "حالت مثبت، برانگیزاننده و مرتبط با انجام کارهای تحصیلی" اشاره دارد که شامل سرزندگی (انرژی و تلاش)، وقف شدن (درگیری شناختی و عاطفی) و جذب (تمرکز و غرق شدن) است. اشتیاق تحصیلی به "میزان مشارکت و علاقه

جدول ۱: آزمون نرمال بودن متغیرهای مورد بررسی

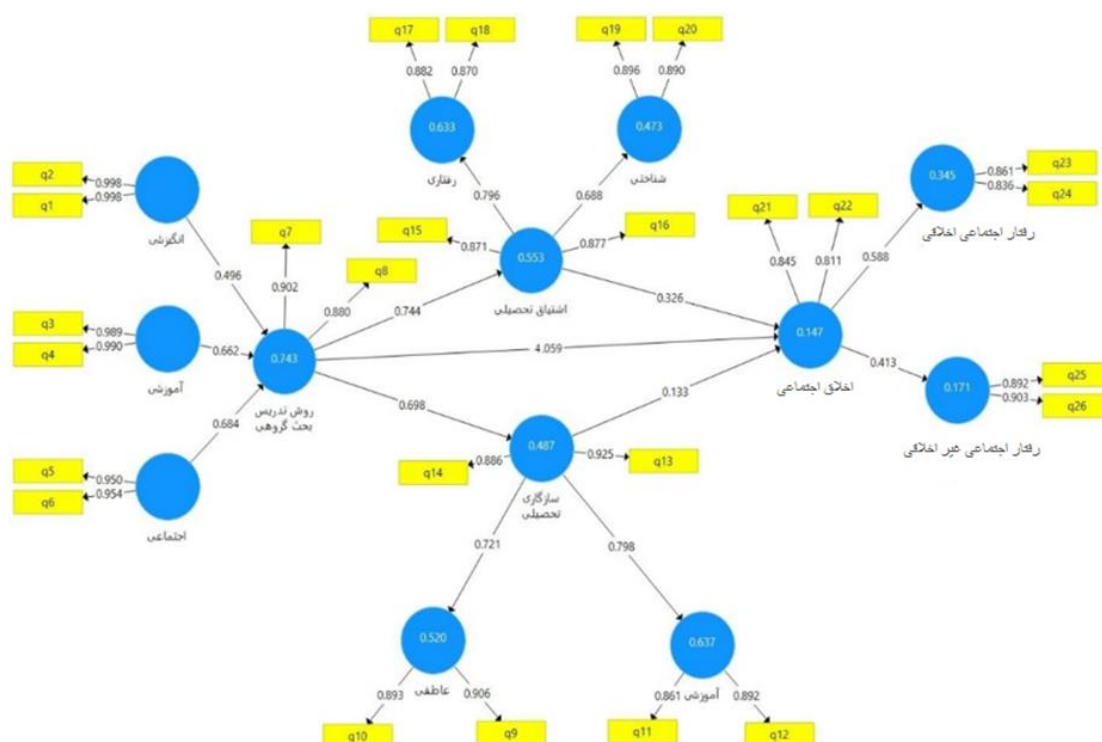
متغیر	حجم نمونه	آماره آزمون	سطح معنی داری	نتیجه
روش تدریس بحث گروهی	۱۶۲	۰/۲۶۳	۰/۰۰۰	نرمال نیست
اشتیاق تحصیلی	۱۶۲	۰/۴۷۳	۰/۰۰۰	نرمال نیست
سازگاری تحصیلی	۱۶۲	۰/۳۴۷	۰/۰۰۰	نرمال نیست
اخلاق اجتماعی	۱۶۲	۰/۳۴۱	۰/۰۰۰	نرمال نیست

ساختاری مدل، که در ادامه به تفصیل در مورد آن‌ها بحث شده است. الف- بررسی پایایی شاخص‌ها: این بررسی از سه طریق ضرایب بارهای عاملی، ضرایب آلفای کرونباخ و پایایی ترکیبی صورت گرفت. ضرایب بارهای عاملی: بار عاملی از طریق محاسبه مقدار همبستگی شاخص‌های یک سازه با آن سازه محاسبه می‌شود. اگر این مقدار برابر و یا بیشتر از مقدار ۰/۴ شود، مؤید این مطلب است که واریانس بین سازه و شاخص‌های آن از واریانس خطای اندازه‌گیری آن سازه بیشتر بوده و پایایی در مورد آن سازه قابل قبول است. تمامی ضرایب بارهای عاملی شاخص‌ها (سؤال‌ها) در این مدل از ۰/۴ بیشتر است که نشان از مناسب بودن این معیار دارد (نگاره ۱).

باتوجه به مقادیر جدول فوق که سطح معناداری آزمون برای تمامی متغیرها کمتر از میزان ۰/۰۵ می‌باشد، می‌توان بیان کرد که فرضیه $H0$ متغیرها رد شده و فرضیه $H1$ تأیید می‌گردد لذا توزیع متغیرها از توزیع نرمال پیروی نمی‌کنند. لذا برای بررسی روابط متغیرهای پژوهش و بررسی فرضیات از روش‌های ناپارامتری استفاده می‌شود.

ارزیابی و برازش مدل

منظور از برازش مدل این است که تا چه حد یک مدل با داده‌های مربوطه سازگاری و توافق دارد. لذا در این قسمت به ارزیابی برازش مدل مفروض پژوهش پرداخته می‌شود تا از سازگاری آن با داده‌های پژوهش اطمینان حاصل گردد و در نهایت پاسخ سوالات پژوهش استخراج گردد. بررسی برازش مدل مفهومی پژوهش در دو مرحله صورت پذیرفته است. نخست ارزیابی برازش بخش اندازه‌گیری مدل و ارزیابی برازش بخش

نگاره ۱: مدل بار عاملی

جدول ۲: روایی همگرا، پایایی ترکیبی و آلفای کرونباخ شاخص های تحقیق

متغیرها	ضریب آلفای کرونباخ (Alpha>0.7)	ضریب پایایی ترکیبی (Cr>0.7)	میانگین واریانس استخراجی (AVE>0.5)
روش تدریس بحث گروهی	۰/۹۷۹	۰/۹۹۰	۰/۹۸۰
اشتیاق تحصیلی	۰/۷۹۱	۰/۸۶۶	۰/۷۶۴
سازگاری تحصیلی	۰/۷۸۴	۰/۹۰۲	۰/۸۲۱
اخلاق اجتماعی	۰/۷۴۳	۰/۸۱۴	۰/۶۸۶

ضرایب معناداری

ابتدایی ترین معیار برای سنجش رابطه بین سازه ها در مدل (بخش ساختاری)، ضرایب معناداری است که با استفاده از دستور بوت استرپ در نرم افزار قابل مشاهده است. در صورتی که مقدار این ضرایب از ۱/۹۶ بیشتر شود، نشان از صحت رابطه بین سازه ها و در نتیجه تأیید فرضیه های پژوهش در سطح اطمینان ۹۵ درصد است. باید توجه داشت که اعداد t فقط صحت رابطه ها را نشان داده و شدت رابطه بین سازه ها را نمی تواند بسنجد.

با توجه به اینکه اعداد آلفای کرونباخ، پایایی ترکیبی (سازگاری درونی) و AVE همگی در بازه مربوطه قرار گرفته اند، می توان مناسب بودن وضعیت پایایی و روایی همگرای مدل پژوهش را تأیید کرد. ضمناً بار عاملی هریک از سنجه های پژوهش جهت بررسی پایایی و روایی سازه ای به شرح جدول ۲ آورده شده است. همانطور که در جدول ملاحظه می شود بارهای عاملی متغیرها همگی بالای ۰/۴ می باشد، در نتیجه میتوان پایایی و روایی سازه های سنجه های مدل پژوهش را نیز تأیید کرد.

جدول ۳: ضرایب معناداری رابطه میان سازه های پژوهش

روابط بین متغیرها	Standard Deviation (STDEV)	T Statistics (O/STDEV)	P Values
روش تدریس بحث گروهی بر اشتیاق تحصیلی	۰/۰۴۴	۱۷/۰۰۴	۰/۰۰۰
روش تدریس بحث گروهی بر سازگاری تحصیلی	۰/۰۴۶	۱۵/۰۱۱	۰/۰۰۰
روش تدریس بحث گروهی بر اخلاق اجتماعی	۰/۱۳۲	۲/۴۴۷	۰/۰۰۰
اشتیاق تحصیلی بر اخلاق اجتماعی	۰/۱۳۸	۲/۳۵۳	۰/۰۰۰
سازگاری تحصیلی بر اخلاق اجتماعی	۰/۱۲۹	۲/۰۲۹	۰/۰۰۰

جدول ۴: مقادیر ضریب مسیر، T-Value، عوامل مستقل و وابسته

روابط بین متغیرها	عامل مستقل	عامل وابسته	ضرایب مسیر	P Values	نتیجه
روش تدریس بحث گروهی بر اشتیاق تحصیلی اثر دارد.	روش تدریس بحث گروهی	اشتیاق تحصیلی	۱۷/۰۰۴	۰/۰۰۰	تأیید
روش تدریس بحث گروهی بر سازگاری تحصیلی اثر دارد.	روش تدریس بحث گروهی	سازگاری تحصیلی	۱۵/۰۱۱	۰/۰۰۰	تأیید
روش تدریس بحث گروهی بر اخلاق اجتماعی اثر دارد.	روش تدریس بحث گروهی	اخلاق اجتماعی	۲/۴۴۷	۰/۰۰۰	تأیید
اشتیاق تحصیلی بر اخلاق اجتماعی اثر دارد.	اشتیاق تحصیلی	اخلاق اجتماعی	۲/۳۵۳	۰/۰۰۰	تأیید
سازگاری تحصیلی بر اخلاق اجتماعی اثر دارد.	سازگاری تحصیلی	اخلاق اجتماعی	۲/۰۲۹	۰/۰۰۰	تأیید

همچنین مشخص شد که اشتیاق تحصیلی و سازگاری تحصیلی بر اخلاق اجتماعی به ترتیب با ضرایب ۳/۳۵ و ۲/۰۲ در سطح ۰/۰۰ اثر دارند. بنابراین می توان نتیجه گرفت که این دو متغیر می توانند نقش میانجی را در ارتباط میان روش تدریس بحث گروهی و اخلاق اجتماعی ایفا کنند. این نتیجه با نتایج برخی تحقیقات در این زمینه همسو و همراستاست. (۱۶-۱۹)

در تبیین این نتایج می توان گفت؛ با استفاده از بحث گروهی، دانش آموزان می توانند در فرآیند یادگیری به طور فعال شرکت کنند. این مشارکت فعال نه تنها به افزایش اعتماد به نفس آن ها کمک می کند، بلکه باعث می شود آن ها احساس ارزشمندی داشته باشند. زمانی که دانش آموزان در یک محیط حمایتی به بیان نظرات خود می پردازند، به

در صورتی که ضرایب مسیر مثبت باشد؛ روابط بین متغیرها مستقیم است و اثرگذاری آنها را نشان می دهد؛ در غیر این صورت روابط مستقیم نیست.

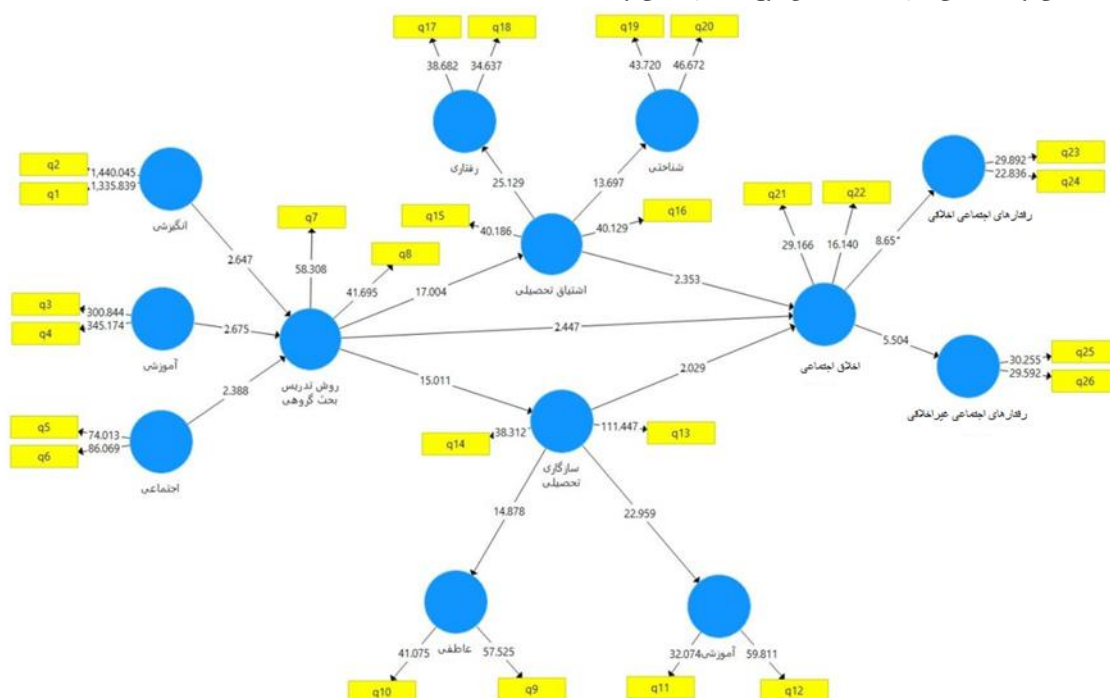
بحث

نتایج تحقیق حاضر نشان داد که :

روش تدریس بحث گروهی بر اشتیاق تحصیلی با ضریب ۱۷/۰۰۴ در سطح ۰/۰۰۰ اثر دارد. در کنار آن روش تدریس بحث گروهی بر سازگاری تحصیلی با ضریب ۱۵/۰۱۱ در سطح ۰/۰۰ و اخلاق اجتماعی با ضریب ۲/۴۴ در سطح ۰/۰۰ اثر دارد. این نتایج با نتایج برخی تحقیقات در این زمینه همسو و همراستاست. (۱۳-۱۵)

به افزایش اشتیاق تحصیلی منجر شود، زیرا دانش‌آموزان در این فضا احساس تعلق و ارزشمندی بیشتری دارند. هنگامی که دانش‌آموزان به یادگیری و مشارکت در فعالیت‌های گروهی علاقه‌مند شوند، این اشتیاق می‌تواند آن‌ها را به تعاملات اجتماعی بیشتر تشویق کند. افزایش اشتیاق تحصیلی به نوبه خود می‌تواند به تقویت اخلاق اجتماعی منجر شود. دانش‌آموزانی که از یادگیری خود لذت می‌برند و به آن علاقه‌مند هستند، معمولاً در بحث‌ها و فعالیت‌های گروهی بیشتر شرکت می‌کنند و این مشارکت فعال به تقویت مهارت‌های ارتباطی، همکاری و همدلی کمک می‌کند. در نتیجه، اشتیاق تحصیلی به عنوان یک عامل میانجی، نقشی کلیدی در این فرآیند ایفا می‌کند.

مدیر اخلاق اجتماعی مانند همیاری، همکاری، احترام به دیگران و تصمیم‌گیری اخلاقی را تقویت می‌کنند. علاوه بر این، بحث گروهی به دانش‌آموزان آموزش می‌دهد که چگونه به طور مؤثر با یکدیگر کار کنند و نظرات مختلف را بررسی کنند. این مهارت‌ها به آن‌ها کمک می‌کند تا در زندگی اجتماعی و حرفه‌ای خود نیز موفق‌تر و مبتنی بر احترام متقابل عمل کنند. همچنین، روش بحث گروهی می‌تواند به افزایش اشتیاق تحصیلی دانش‌آموزان کمک کند؛ زیرا یادگیری در یک محیط تعاملی و دوستانه جذاب‌تر به نظر می‌رسد و این امر به نوبه خود به تقویت اخلاق اجتماعی آن‌ها منجر می‌شود. روش تدریس بحث گروهی به دانش‌آموزان این امکان را می‌دهد که در یک محیط تعاملی و مشارکتی شرکت کنند. این نوع یادگیری می‌تواند

نگاره ۲: ضرایب معناداری متغیرهای هر سازه (آماره تی)

خوبی سازگار می‌شوند، معمولاً در برقراری ارتباطات مؤثر و همکاری با دیگران و احترام به آنان موفق‌تر هستند. محدودیت‌ها و مشکلات موجود در انجام این پژوهش عبارتند از:

۱. پژوهش حاضر بر روی دانش‌آموزان دبیرستانهای پسرانه شهر ناصریه انجام شد، لذا تعمیم نتایج آن به دانش‌آموزان سایر رشته‌ها در کشور عراق انجام شود.
۲. نتایج پژوهش مربوط به شرکت معلمان زبان عربی دبیرستانهای پسرانه شهر ناصریه کشور عراق است و تعمیم آن به معلمان دیگر استان‌ها صورت بگیرد.
۳. جامعه هدف پژوهش حاضر قشری از معلمان زبان عربی دبیرستانهای پسرانه شهر ناصریه بود، لذا تعمیم نتایج به سایر معلمان در این رشته انجام شود.

بر اساس نتایج به دست آمده پیشنهاد می‌شود:

روش تدریس بحث گروهی به دانش‌آموزان این امکان را می‌دهد که در یک محیط تعاملی و مشارکتی با یکدیگر ارتباط برقرار کنند. در این فضا، دانش‌آموزان به تبادل نظرات، همکاری در حل مسائل و یادگیری از تجربیات یکدیگر می‌پردازند. این تعاملات، نیاز به سازگاری با شرایط و نظرات مختلف را در آن‌ها افزایش می‌دهد. به عبارت دیگر، دانش‌آموزان باید یاد بگیرند که چگونه با تفاوت‌ها و چالش‌های موجود در گروه کنار بیایند و این خود به تقویت سازگاری تحصیلی آن‌ها منجر می‌شود. زمانی که دانش‌آموزان توانایی بالایی در سازگاری با شرایط تحصیلی دارند، معمولاً احساس اعتماد به نفس بیشتری دارند و این احساس به آن‌ها کمک می‌کند تا در تعاملات اجتماعی خود موفق‌تر عمل کنند و روابط اجتماعی برد-برد شکل دهند در نتیجه اخلاقی‌تر عمل کنند. به عبارت دیگر، دانش‌آموزانی که در محیط‌های آموزشی به

در فرآیند یادگیری تأکید دارد. نتایج نشان می‌دهد که بحث گروهی به‌عنوان یک روش تدریس فعال، می‌تواند به طور مؤثری اخلاق اجتماعی دانش‌آموزان را تقویت کند و آن‌ها را به برقراری ارتباطات اخلاقی و همکاری‌های گروهی ترغیب کند. دوم، این تحقیق به بررسی نقش میانجی اشتیاق تحصیلی پرداخته است. یافته‌ها حاکی از آن است که افزایش اشتیاق تحصیلی، می‌تواند تأثیر روش‌های تدریس را بر اخلاق اجتماعی تقویت کند. این رابطه میان اشتیاق و اخلاق اجتماعی نشان‌دهنده اهمیت ایجاد محیط‌های یادگیری جذاب و تحریک‌کننده است. سوم، سازگاری تحصیلی به‌عنوان یک عامل کلیدی دیگر در این پژوهش مورد توجه قرار گرفته است. یافته‌ها نشان می‌دهند که دانش‌آموزانی که توانایی بالایی در سازگاری با شرایط تحصیلی دارند، معمولاً در بحث‌های گروهی مشارکت بیشتری دارند و این مشارکت به تقویت اخلاق اجتماعی آن‌ها منجر می‌شود.

ملاحظه‌های اخلاقی

موضوعات اخلاقی همچون؛ سرقت ادبی، رضایت آگاهانه؛ انتشار چندانکه و ... در پژوهش حاضر موردتوجه قرار گرفته‌اند.

واژه نامه

1. Teaching method	روش تدریس
2. Cooperative environment	محیط مشارکتی
3. Interactive environment	محیط تعاملی
4. Social interaction	تعامل اجتماعی
5. Realtionship skills	مهارت‌های ارتباطی
6. Critical thinking	تفکر انتقادی
7. Problem solving	حل مساله
8. Socail ethics	اخلاق اجتماعی
9. Applied ethics	اخلاق کاربردی
10. Ethical arguments	استدلال اخلاقی
11. Islamic ethics	اخلاق اسلامی
12. Academic enthusiasm	اشتیاق تحصیلی
13. Academic adjustment	سازگاری تحصیلی
14. Educational environment	محیط آموزشی
15. Academic pressures	فشارهای تحصیلی

References

- Valizadeh M, Abdullahfam R. The effect of group discussion teaching method on student learning. National Conference on Interdisciplinary Research in Management and Humanities, Tehran, Iran. 2022. (In Persian).
- Hosseiniardi A A, Ghorban Shiroodi S, Zarbakhshbahri M R, Tizdast T. The relationship of academic engagement, school engagement and school belonging with academic achievement by mediated the academic achievement motivation in male students. Sociology of Education, 2022; 7(2): 178-189. doi: <https://doi.org/10.22034/ijes.2021.534830.1123>

- برگزاری دوره‌های آموزشی برای معلمان به منظور آشنایی با تکنیک‌های بحث گروهی و نحوه‌ی پیاده‌سازی آن در کلاس‌های زبان عربی.
- ایجاد و ارائه فعالیت‌های گروهی متناسب با محتوای درسی که به تقویت مهارت‌های اجتماعی دانش‌آموزان
- پیاده‌سازی سیستم‌های ارزیابی برای سنجش مهارت‌های اجتماعی دانش‌آموزان قبل و بعد از اجرای بحث‌های گروهی
- ایجاد محیط یادگیری مثبت برای طراحی فضاهای آموزشی جذاب برای دانش‌آموزان
- استفاده از روش‌های تشویقی و انگیزشی برای ترغیب دانش‌آموزان به مشارکت در فعالیت‌های گروهی و بحث‌های کلاسی.
- برگزاری جلسات مشاوره برای دانش‌آموزان به منظور افزایش اشتیاق تحصیلی و کمک به آن‌ها در مدیریت استرس‌های تحصیلی
- برگزاری کارگاه‌های آموزشی برای دانش‌آموزان به منظور یادگیری مهارت‌های سازگاری و مدیریت چالش‌های تحصیلی
- توسعه برنامه‌های آموزشی منعطف برای طراحی برنامه‌های آموزشی دانش‌آموزان
- برگزاری مسابقات و فعالیت‌های گروهی در راستای اشتیاق تحصیلی و در عین حال تقویت مهارت‌های اجتماعی
- استفاده از روش‌های تدریس خلاقانه و تعاملی در راستای افزایش اشتیاق دانش‌آموزان
- طراحی ابزارهای سنجش برای ارزیابی سطح اشتیاق تحصیلی دانش‌آموزان و شناسایی راهکارهای تقویت آن.
- راه‌اندازی جلسات مشاوره‌ای که طی آن دانش‌آموزان تجربیات خود در زمینه سازگاری تحصیلی
- فراهم کردن فرصت‌های بیشتر برای تعاملات اجتماعی خارج از کلاس، مانند اردوها و فعالیت‌های فرهنگی، به منظور رشد سازگاری تحصیلی و اجتماعی دانش‌آموزان

نتیجه گیری

تحقیق حاضر در زمینه تأثیر روش تدریس بحث گروهی بر اخلاق اجتماعی دانش‌آموزان دبیرستان‌های پسرانه شهر ناصریه، دستاوردهای نظری مهمی را به همراه دارد. نخست، این مطالعه به تأسیس و تقویت نظریه‌های یادگیری فعال کمک می‌کند که بر اهمیت تعامل و مشارکت

3. Gholamshahi H, Amani V. Providing a model based on exploratory teaching method for teaching chemistry and comparing it with lecturing method. *Research in Chemistry Education*, 2023; 4(1): 1-20.
4. Savaed G, Ehteshamzadeh P, Borna M. Construction and Validation of Social Ethics Development Questionnaire based on Islamic Trainings. *Ethics in Science and Technology* 2023; 17 (4) :192-200. Dor: [20.1001.1.22517634.1401.17.4.24.0](https://doi.org/10.1001.1.22517634.1401.17.4.24.0)
5. Elsbernd M. (2005). Social Ethics. *Theological Studies*, 2025; 66: 137-158. Doi: [10.1177/004056390506600107](https://doi.org/10.1177/004056390506600107)
6. Al-Jubouri AH. The role of school communication in enhancing students' academic enthusiasm in high schools of Babil. *Iraqi Journal of Educational Research*, 2020; 45(3): 125-138.
7. Allahi Z, Barzegar F, Alisoofi A, Mollazehi A. The effect of self-control skills training with follow-up through virtual group on reducing problematic mobile phone use. *Technology of Education Journal (TEJ)*, 2020; 14(3): 507-519. doi: <https://doi.org/10.22061/jte.2019.4198.2023>
8. Barimani, A., Hashemi, A. The relationship between of academic support and academic burnout with the mediating role of students' adjustment to school. *Psychological Researches in Management*, 2021; 7(2): 139-164. Dor: [20.1001.1.24764833.1400.7.1.7.8](https://doi.org/10.1001.1.24764833.1400.7.1.7.8)
9. Tajali F, Ardalan E. The relationship between dimensions of family communication patterns with self-efficacy and academic adjustment. *Journal of Psychology*, 2010; 14(1): 62-78.
10. Zarei H A, MierHashme M. The relationship between types of thinking styles and academic adjustment among nursing students. *Nursing and Midwifery Journal* 2012; 10 (3): 1-10.
11. Pourmohseni Koluri F, Saboori F, Mowlaie M. The effectiveness of creativity skills training on creativity, critical thinking, and social skills in elementary sixth grade students. *Thinking and Children*, 2020; 10(2): 23-42. doi: [10.30465/fabak.2020.4971](https://doi.org/10.30465/fabak.2020.4971)
12. Shahraki T, Rigi Mojad M, Herati Doom S, Faqiri M. The relationship between academic enthusiasm and its components with academic achievement of junior high school students. *Journal of New Advances in Psychology, Educational Sciences and Education*, 2014; 5(51): 102-132.
13. Rahimimand, M., Abbaspour, A. The relationship between teaching methods (group discussion, questions and answers, scientific demonstration and lectures) with Student achievement motivation. *Educational Psychology*, 2016; 12(39): 1-24. doi: <https://doi.org/10.22054/jep.2016.4079>
14. Sami Qasim Al-Obeidi A, Mohajeran B, Hasani M. Analysis of the relationship between the moral and social atmosphere of the classroom and academic self-efficacy: the mediating role of academic enthusiasm. *Ethics in Science and Technology* 2024; 19 :101-108
15. Kazem Al-Adi H A, Ghalavandi H, Mohajeran B. Analyzing the relationship between perceived educational ethics and thinking styles of students with academic enthusiasm: the mediating role of academic engagement. *Int. J. Ethics Soc* 2024; 6 (3) :36-46. Doi: [10.22034/ijethics.6.3.36](https://doi.org/10.22034/ijethics.6.3.36)
16. Lohrab Gale M, Sharifi T, Ghazanfari A. The mediating role of academic motivation in the relationship between optimism and academic enthusiasm in students. *Rooyesh*. 2024; 12(12): 127-136.
17. Mahmoudi Z, Mahini F, Shahnai E. The effect of hidden curriculum on academic motivation and sense of belonging to school in fourth to sixth grade students of Bushehr. *JNIP* 2021; 7 (11) :1-18.
18. Kazempour I, Torabnejad S. The effect of group discussion training on students' social skills, *Quarterly Journal of Educational Psychology Skills*, 2017 3(8): 49-62.
19. Mohammadinejad A, Nikbakht A. The effect of the quality of the teacher-student relationship and the quality of the educational environment on the academic enthusiasm of elementary school students in Tehran. *JSIED*. 2023; 3(4): 20-3. Doi: <https://doi.org/10.61838/jsied.3.4.3>